

TE-palvelut | tjänster
services

Utkomstskydd för arbetslösa

te-tjanster.fi

Arbetslösa arbetssökandes rättigheter och skyldigheter

En arbetslös arbetssökande person som anmält sig har rätt

- ▶ till arbets- och näringsbyråns TE-tjänster och, enligt förutsättningar som stadgats i lag, till arbetslöshetskydd
  - ▶ att tillsammans med en sakkunnig i TE-tjänster utarbeta en sysselsättningsplan
  - ▶ att tillsammans med en sakkunnig i TE-tjänster utarbeta en aktiverings- eller integrationsplan, om personen uppfyller de förutsättningar som krävs.
- ▶ med tre månaders mellanrum delta i en periodisk intervju
  - ▶ delta i utarbetande och revidering av en sysselsättningsplan eller aktiverings- eller integrationsplan
  - ▶ delta i verkställandet av sysselsättningsplanen eller aktiverings- eller integrationsplanen
  - ▶ vara anträffbar för TE-byrån och hålla jobbsökningen i kraft.

En person som får arbetslöshetsförmån kan bland annat

- ▶ studera som bisyssla
- ▶ delta i frivilligarbete eller talkoarbete
- ▶ bedriva företagsverksamhet som bisyssla eller arbeta på deltid
- ▶ starta företagsverksamhet. Företagsverksamhetens huvud- eller bisyssla bedöms inte under de fyra första månaderna från att företagsverksamheten startats.

En arbetssökande som får eller som ansöker om arbetslöshetsförmån är skyldig att

- ▶ söka heltidsarbete och vara tillgänglig för arbetsmarknaden
- ▶ ta emot arbete och utbildning som erbjuds
- ▶ delta i sysselsättningsfrämjande tjänster och i andra tjänster som TE-byrån erbjuder

Service nummer för utkomstskydd för arbetslösa
0295 020 711

Ytterligare information fås hos TE-byrån eller på adressen www.te-tjanster.fi

Olika former av utkomstskydd för arbetslösa

Arbetslöshetsförmån betalas för att trygga den arbetslösa arbetssökandens utkomst för den tid denne söker nytt arbete eller deltar i sysselsättningsfrämjande tjänster. Arbetslöshetsförmånerna är inkomstrelaterad dagpenning, grunddagpenning och arbetsmarknadsstöd.

TE-byrån undersöker de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för att få arbetslöshetsförmån och avger ett arbetskraftspolitiskt utlåtande till betalaren av förmånen. Betalaren, FPA eller arbetslöshetskassan, undersöker övriga förutsättningar för att få förmånen.

Inkomstrelaterad dagpenning

En förutsättning för att få inkomstrelaterad dagpenning är att arbetsvillkoret för löntagare eller företagare uppfylls och att sökanden har varit medlem i en arbetslöshetskassa tillräckligt länge. Förmånen beviljas och betalas av den arbetslöshetskassa där sökanden är medlem. Den inkomstrelaterade dagpenningen utgörs av en grunddel och en förtjänstdel. Förtjänstdelen fastställs utgående från personens löneinkomster.

Grunddagpenning

Grunddagpenningen betalas till personer som uppfyller arbetsvillkoret för löntagare eller företagare men som inte är medlemmar i någon arbetslöshetskassa eller inte har uppfyllt arbetsvillkoret under medlemstiden. Förmånen beviljas och betalas av FPA.

Arbetsmarknadsstöd

För att få arbetsmarknadsstöd krävs ingen tidigare anställning eller medlemskap i arbetslöshetskassa. Arbetsmarknadsstödet betalas till arbetslösa som inte uppfyller arbetsvillkoret och som på grund av detta inte är berättigade till dagpenning, samt till personer vilkas rätt till arbetslöshetsdagpenning har upphört då den maximala betalningstiden för dagpenningen har löpt ut. Förmånen beviljas och betalas av FPA.

Arbetsmarknadsstödet är behovsprövat, dvs. egna inkomster sänker stödet. För arbets sökande som bor i samma hushåll som sina föräldrar sänker också föräldrarnas inkomster stödet.

Utbetalning av arbetslöshetsförmånen

Arbetslöshetsförmån betalas ut till arbetslösa arbetssökanden som är 17-64 år. En person som fyllt 65 år kan också i vissa fall vara berättigad till att få arbetslöshetsförmån. Förmånen utbetalas fem dagar i veckan.

www.te-tjanster.fi
www.fpa.fi
www.tyj.fi/swe

Giltighetstid för jobsökningen

En förutsättning för att få arbetslöshetsförmånen är att personen har anmält sig till TE-byrån som sökande av heltidsarbete. Jobsökningen träder i kraft den dag personen har anmält sig som arbetssökande vid TE-byrån. I första hand ska man registrera sig som arbetssökande elektroniskt via webbtjänsten.

Registrera dig som arbetssökande på webben.

Jobsökningen måste hållas giltig även under den tid som arbetssökanden omfattas av sysselsättningsfrämjande service. För att jobsökningen ska hållas giltig förutsätts att arbetssökanden sköter sina ärenden med TE-byrån på ett överenskommet sätt och på överenskommen tid. Beroende på vad man kommit överens om är det antagligen TE-byrån eller arbetssökanden som är ansvarig för följande kontakt.

Utkomstskyddet för arbetslösa kräver prestationer

För att få utkomstskydd för arbetslösa måste den arbetslösa personen aktivt söka arbete och utbildning. Dessutom ska personen vid behov söka sig till och delta i sysselsättningsfrämjande tjänster och åtgärder.

Arbetssökandens aktivitet inverkar på arbetslöshetsförmånens storlek. För att få full arbetslöshetsförmån ska arbetssökanden under granskningsperiodens alla 65 dagar arbeta tillräckligt eller ta del av sysselsättningsfrämjande tjänster. Om en arbetssökande inte har arbetat tillräckligt eller tagit del av sysselsättningsfrämjande tjänster, betalas

4,65 procent lägre arbetslöshetsförmån för följande 65 betalningsdagar. Läs mera om aktiveringsmodellen på social- och hälsovårdsministeriets webbsidor:

stm.fi/sv/arbetsloshetskydd.

Om personen utan giltig orsak

- ▶ vägrar att ta emot arbete som anvisas av TE-byrån eller som erbjuds av en arbetsgivare
- ▶ vägrar att delta i arbetskraftspolitisk utbildning
- ▶ säger upp sig/blir uppsagd från arbetet eller avbryter/avstängs från arbetskraftspolitisk utbildning eller
- ▶ genom eget förfarande orsakar att ett anställningsförhållande inte uppstår eller att han eller hon inte blir antagen till utbildning,

kan följden bli en 30, 60 eller 90 dagar lång tid utan ersättning (s.k. karens) eller att arbetslöshetsförmånen avbryts tills vidare (skyldighet att vara i arbete).

Sök aktivt arbete eller utbildning.

Sysselsättningsplaner är bindande

I sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen (aktiverings- och integrationsplan) kommer TE-byrån och arbetssökanden tillsammans överens om sökandens sysselsättningsmål samt om de tjänster och åtgärder som stödjer arbetssökandens aktiva jobsökning och som främjar möjligheterna till arbete eller utbildning. I planen avtalas bland annat om jobbsökarträning, arbetsprövning och andra sysselsättningsfrämjande tjänster.

Om personen uteblir från ett möte där sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen ska utarbetas eller revideras, fastställs en tidsperiod utan ersättning som är minst 15 dagar. Tiden utan ersättning fortsätter tills planen har utarbetats eller reviderats, om inte dröjsmålet beror på TE-byrån.

Om personen låter bli att genomföra sysselsättningsplanen kan följden bli att utkomstskyddet för den arbetslösa avbryts för en viss tid eller tills vidare.

Sökanden måste alltid på förhand meddela om förhinder att komma till ett möte där sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen ska utarbetas eller revideras.

Sysselsättningsfrämjande service

Om man har kommit överens om den sysselsättningsfrämjande servicen i en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den, kan arbetssökanden ha möjlighet att få förhöjd inkomstrelaterad dagpenning eller grunddagpenning, eller förhöjt arbetsmarknadsstöd under tiden för en del sysselsättningsfrämjande service. Dessutom kan kostnadsersättning betalas under tiden för de flesta sysselsättningsfrämjande tjänsterna.

Sysselsättningsfrämjande service

- ▶ arbetskraftsutbildning,
- ▶ arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån,
- ▶ jobsökarträning, karriärplanering,

- ▶ prövning (med undantag av rekryteringsprövning),
- ▶ invandrades frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån,
- ▶ arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte.

Person under 25 år utan yrkesutbildning

En ung person under 25 år utan yrkesutbildning som får arbetslöshetsförmån, måste på våren söka till en utbildning som ger yrkesfärdigheter och som leder till examen. Personen måste söka till minst två studieplatser.

Om personen utan giltig orsak försummar att söka en studieplats, förlorar denne tills vidare sin rätt till arbetslöshetsförmån på grundval av arbetslöshet. Även vägran att delta i utbildning eller avbrott i utbildningen utan gitig orsak eller avstängning på grund av eget handlande leder också till att personen tills vidare förlorar sin arbetslöshetsförmån på grundval av arbetslöshet.

Om personen deltar i sysselsättningsfrämjande service, exempelvis arbetsprövning, betalas arbetslöshetsförmån för den här tiden, fastän personen inte har rätt till arbetslöshetsförmån på grundval av arbetslöshet.

Arbetsmarknadsstödet väntetid

Under arbetsmarknadsstödet väntetid, som är 21 veckor, har personen inte rätt till arbetsmarknadsstöd på grundval av arbetslöshet. Om personen deltar i sysselsättningsfrämjande service, såsom arbetsprövning,

betalas denne arbetsmarknadsstöd utan hinder av väntetiden för denna tid. Fpa besluter om väntetiden.

Rörlighetsunderstöd

Den som betalar ut arbetslöshetsförmånen kan bevilja ett rörlighetsunderstöd till en person som är berättigad till arbetslöshetsförmån för de kostnader som orsakas av mottagandet av ett arbete. Understödet är lika stort som grunddagpenningen och graderas enligt arbetsförhållandets längd.

Företagarens utkomstskydd för arbetslösa

TE-byrån undersöker om personen över huvud taget kan anses vara en företagare inom ramen för systemet med utkomstskydd för arbetslösa. Beslutet överensstämmer inte nödvändigtvis med exempelvis skatteförvaltningens beslut. För att anses vara företagare inverkar

- ▶ FöPL- eller LFöPL-försäkring
- ▶ arbete vid ett företag eller som enskild näringsidkare
- ▶ personens egen och en familjemedlems ägarandel
- ▶ personens ställning i företaget.

En företagare har inte rätt till arbetslöshetsförmån, om denne är sysselsatt på heltid med företagsverksamhet. TE-byrån avgör om personen är sysselsatt på heltid. En person med företagsverksamheten som bisyssla kan ha rätt till jämkad arbetslöshetsförmån.

Om företagsverksamhet startas medan man är arbetslös, bedöms inte företagsverksamhetens huvud- eller bisyssla under de fyra

första månaderna från att företagsverksamheten startats. Som arbetslös arbetssökande får man arbetslöshetsförmån för den tiden. Om man får inkomst från företagsverksamhet under dessa fyra månader, får man anpassad arbetslöshetsförmån. Ytterligare information från arbetslöshetsförmånens utbetalare. Läs mera: [te-tjanster.fi](#) > **För arbetssökande** > **Om du blir arbetslös** > **Utkomstskydd** > **Arbetslöshetskydd för företagare.**

Studier och företagsverksamhet som varar i mer än två veckor måste alltid anmälas till TE-byrån.

Studerandens utkomstskydd för arbetslösa

En person som studerar på heltid har inte rätt till arbetslöshetsförmån. TE-byrån undersöker om en person kan anses vara studerande på heltid.

Stöd för frivilliga studier

Frivilliga studier som arbetssökande bedriver kan stödas med arbetslöshetsförmån utgående från en arbetskraftspolitisk bedömning som TE-byrån gör.

Förutsättningar för stödjande av frivilliga studier är bland andra, att

- ▶ stödandet av studierna i väsentlig mån förbättrar arbetssökandens förutsättningar att få arbete
- ▶ studierna är heltidsstudier
- ▶ det i sysselsättningsplanen, eller plan

som ersätter denna, avtalas om att studier ska stödjas

- ▶ arbets sökanden har fyllt 25 år

Ytterligare information om stöd för studier finns på adressen www.te-tjanster.fi.

Hur arbetsförmåga eller sjukdom inverkar på utkomstskyddet

En arbetsförmögen person kan vara arbets sökande vid TE-byrån.

Om en person får sjukdagpenning eller annan ersättning som betalas på basis av arbetsförmåga, kan denne i allmänhet inte få arbetslöshetsförmån.

En delförmån som betalas på basis av arbetsförmåga måste alltid anmälas till Fpa eller arbetslöshetskassan. På samma sätt måste sjukledighet eller vård på sjukhus anmälas till Kela eller arbetslöshetskassan. Meddela också TE-byrån, om du deltar i sysselsättningsfrämjande service och sjukledigheten eller sjukhusvården varar över fem dagar.

Kom också ihåg detta när det gäller utkomstskydd för arbetslösa

Utlandsresor under en arbetslöshetsperiod

En arbetslös arbetssökande kan utan att förlora utkomstskyddet för arbetslösa resa till utlandet. Arbetssökanden svarar dock alltid för att denne kan nås av TE-byrån, deltar i tjänsterna på överenskommet sätt och kan ta emot erbjudet arbete utan dröjsmål.

För att få utkomstskydd för arbetslösa kan det förutsättas att personen betraktas som bosatt i Finland. Detta prövas av den som betalar ut arbetslöshetsförmånen.

Jobsökning inom EU/EES-området

Person som får inkomstrelaterad dagpenning eller grunddagpenning kan söka arbete under tre månader i ett annat EU/EES-land utan att förlora sin dagpenning i Finland. Dessförinnan ska personen vara arbetslös arbetssökande i minst fyra veckor. Personen ska underrätta TE-byrån och Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan om att denne reser, eftersom man för att få arbetslöshetsförmånen måste göra upp vissa dokument före avfärden från Finland. I mållandet måste personen anmäla sig som arbetssökande vid en lokal arbeidskraftsbyrå.

Besvär i frågor som gäller utkomstskydd för arbetslösa

Man kan inte anföra besvär över ett arbeidskraftspolitiskt utlåtande som har utfärdats av TE-byrån. Besvär kan däremot anföras över ett beslut som Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan fattat utgående från ett arbeidskraftspolitiskt utlåtande. Beslutet utfärdas när den arbetssökande har ansökt om arbetslöshetsförmån.

Besluten kan överklagas hos besvärsnämnden för utkomstskyddsärenden och nämndens beslut kan överklagas hos försäkringsdomstolen.

Allmän rådgivning om frågor som gäller utkomstskydd för arbetslösa ges på TE-byrån eller via de riksomfattande servicenumren.

www.ntm-centralen.fi

TE-telefontjänster

**Information om
utkomstskydd för arbetslösa**

0295 020 711

Työttömyysturvaneuvonta

0295 020 701

Telephone Service in English

0295 020 713

**Telephone Service in Russian
Русскоязычная
консультационная служба**

0295 020 715

Samtalsavgifter enligt det avtal som kunden har med sin egen operatör.

Folkpensionsanstalten
www.fpa.fi

Arbetslöshetskassornas
Samorganisation
www.tyj.fi/swe

te-tjanster.fi

TE02 swe 1.2018

24

